

Document núm. **DR-22-1**

Data: 28/01/2022

Malgrat l'increment del pressupost del Departament de Drets Socials, el 2022 continuaran estancats els recursos d'habitatge de les persones amb discapacitat intel·lectual (PDI)

- Disminueix en un 2% el cost de referència del serveis residencials, malgrat l'escenari pressupostari inflacionista i l'increment del pressupost del Departament de Drets Socials en un 30,3%.
- El "mòdul social" a càrrec de la Generalitat disminueix un 49%.
- El màxim de copagament a càrrec de les PDI i les seves famílies augmenta un 24%.
- L'increment de places no permetrà la reducció de les "l·listes d'espera".
- Cal desplegar amb urgència el Pla Estratègic de Serveis Socials 2021 – 2024 i revisar a fons la Cartera de Serveis Socials, perquè el 2022 no sigui un "any perdut".

L'objectiu d'aquest primer document de l'any és fer un seguiment de les valoracions fetes en el document DR-21-1/V3 "L'actual moment de canvi del marc normatiu és una oportunitat per millorar l'accés a l'habitatge de les persones amb discapacitat intel·lectual", amb data 21 d'octubre de 2021. D'aquest document se'n va fer una síntesi divulgativa amb el títol "Els propers canvis normatius seran una bona oportunitat per potenciar el dret a l'habitatge de les persones amb discapacitat intel·lectual", amb data 15 de gener de 2022 (aquests documents es poden consultar a la web).

Els dos documents referenciats en l'anterior paràgraf introductorí transmetien una visió optimista que un cop analitzada la **Llei 1/2021, de 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2022**, no la podem mantenir si no és en el llarg termini i posant un nivell de confiança en els nostres governants que haurem d'anar valorant en funció de com es desenvolupin els fets durant aquest exercici.

Si bé és cert que el pressupost del Departament de Serveis Socials per a 2022 és superior en un 30,3% al de 2020, quan entrem en el detall de les previsions per als

*Descàrrec.- La sèrie **Documents per a la Reflexió** té per finalitat estimular el debat intern entre els socis i el debat amb altres entitats i organitzacions. Son documents oberts al diàleg, a la reflexió i al canvi, en conseqüència. Entresol no assegura la justesa de les valoracions i anàlisis que s'hi recullen i se sotmet als criteris més fonamentats que se li facin arribar, ja sigui en sessions de treball o mitjançant correu electrònic.*

recursos habitacionals de les persones amb discapacitat intel·lectual la conclusió és que durant el 2022 la situació no només es pot estancar, sinó que pot empitjorar.

Els Pressupostos de la Generalitat per al 2022, prenen com a base la **Cartera de Serveis Socials 2010 – 2011 (aprovada pel Decret 142/2010)**. Se n'amplia la vigència fins al 31 de desembre de 2022, amb l'actualització del cost de referència, mòdul social i copagament, que figuren en l'annex 2 de la llei.

Al final d'aquest document es reproduïx la taula que figurava en els nostres anteriors documents citats més amunt, ampliada amb les columnes que recullen els imports que s'han fixat per aquest exercici.

Com s'hi pot veure, s'han reduït els costos de referència en 6 dels 10 serveis que recull la taula, amb una disminució mitjana del 2%. Causa estranyesa aquesta disminució en una conjuntura inflacionària com la que vivim (increment de l'IPC el 2021 del 6,1% a Catalunya, segons l'IDESCAT) i les previsions de pressions inflacionistes durant el present exercici de Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat.

Sens dubte, això incrementa la pressió sobre les entitats sense ànim de lucre que majoritàriament són les que gestionen aquests serveis, amb unes diferències de costos territorialment importants; la qual cosa en molts casos acabarà traslladant-se d'una manera o altra a la qualitat dels serveis o a les aportacions econòmiques dels usuaris.

Per altra banda, el mòdul social, és a dir la part del cost de referència que com a mínim ha d'assumir la Generalitat, disminueix en 6 dels 10 serveis d'acolliment residencial. En dos d'ells la disminució és molt acusada, mentre que en els quatre que augmenten l'increment és només d'un 0,6% en cada cas.

Naturalment la reducció del que aporta la Generalitat s'ha de compensar amb un increment del copagament. El màxim d'aquesta aportació que fixa la llei de pressupostos l'any 2022 s'incrementa un 24% en relació a l'any anterior.

Això vol dir que les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies poden arribar a pagar de mitjana un 82 % del cost dels serveis, en front del 65 % del 2021. Això sense tenir en compte que molt sovint l'import del copagament no arriba a cobrir tots els costos que la vida independent de la família acaba representant a les persones amb discapacitat intel·lectual.

La mateixa Generalitat, en diversos documents, reconeix la necessitat de revisar en profunditat la Cartera de Serveis Socials.

Sense anar més lluny, en la mateixa documentació generada per a la definició dels pressupostos del 2022. Prenent per exemple el **Programa de Promoció de l'Autonomia Personal (programa pressupostari núm. 315)**, aquesta necessitat de revisió es reconeix implícitament quan assenyala que la missió és:

“dissenyar, regular i proveir els recursos assistencials de proximitat i assolir un entorn accessible en totes les vessants per a la promoció de l'autonomia personal i la inclusió social [...] així com la permanència al seu entorn familiar, social i comunitari i, alhora, prevenir o evitar situacions d'institucionalització, dependència de tercers, solitud o exclusió social”.

És evident que per poder complir aquesta missió cal una revisió en profunditat de la Cartera de Serveis Socials, de la qual se'n ha de derivar, quan es dugui a terme, un increment significatiu dels crèdits pressupostaris perquè, a part de redefinir el model d'aquests serveis per fer-lo compatible amb el que preveu la **Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006)**, caldrà incrementar el nombre de places d'acolliment residencial d'una manera significativa si s'han de reduir, i finalment eliminar, les llistes d'espera per accedir-hi, que és un dels compromisos de l'actual govern de la Generalitat.

Però tampoc podem ser optimistes per al 2022 pel que fa a l'increment del nombre de places.

Referint-nos novament al Programa 315 “Promoció de l'autonomia personal”, trobem que entre els indicadors per al seguiment de la seva execució n'hi ha un de molt significatiu:

“Places en residència i llar residència per a persones amb discapacitat”: que passen a 7.574 previstes per al 2022, en front de 7.301 (2020) i 7.302 (2019). És a dir, un creixement de 271 places que equival al 3,7%.

Un creixement tan exigü només pot servir per “tapar forats”. No permet reduir les llistes d'espera i per tant no suposarà un alleujament del patiment de les famílies, després de tants anys d'estancament en la provisió de places d'acolliment residencial, especialment accentuat des del 2007 – 2008, inici de la Gran Recessió.

Ens referim a les PDI i a les seves famílies que estan a la intempèrie. Perquè cal començar a posar de manifest que el col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual està en una veritable situació d'emergència habitacional, en molts casos només alleujada per tota mena d'esforços de les famílies.

I cal dir també que en una gran proporció els familiars que els donen suport, pares, mares, germans i altres familiars, tenen també ells mateixos, per edat i per circumstàncies socioeconòmiques, una elevada necessitat de prestacions sanitàries i de protecció social.

Cal doncs fer una feina d'explicació i convenciment a tots els nivells de l'Administració perquè l'any 2022 no sigui un any perdut del tot.

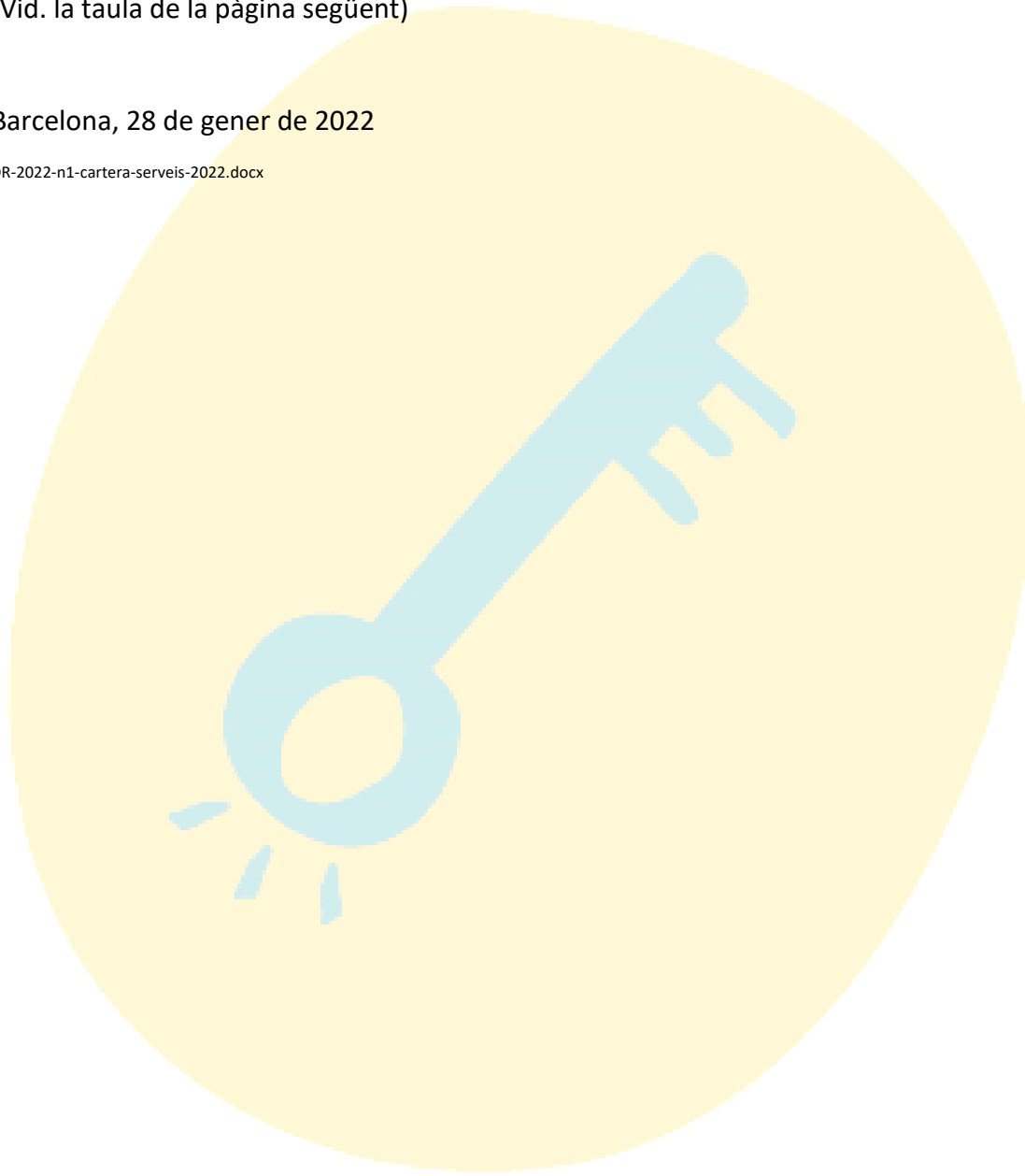

S'ha de desplegar amb rigor i sense més demores el Pla Estratègic de Serveis Socials 2021 – 2024 i s'ha de fer una revisió en profunditat de la Cartera de Serveis Socials perquè els seus efectes es produeixin ja en els Pressupostos del 2023, sense descartar que s'hagin d'introduir modificacions de crèdits en els pressupostos del 2022 per aquelles qüestions més significatives i urgents.

(Vid. la taula de la pàgina següent)

Barcelona, 28 de gener de 2022

DR-2022-n1-cartera-serveis-2022.docx

L'habitatge per a les PDI en el 2022 va en la direcció equivocada: més esforç per a les entitats, les persones i les famílies

Cartera de serveis residencials per a persones amb discapacitat intel·lectual (PDI) 2022, segons els pressupostos de la Generalitat 2022, comparada amb la de 2021

nom i codi del servei	prestació garantida	forma de prestació	ràtios de professionals (hores/usuari /any)	2021			2022			Variació 2022 / 2021 (%)			Copagament / cost de referència (%)	
				cost de referència (€/mes)	mòdul social (€/mes)	copagament (€/mes)	cost de referència (€/mes)	mòdul social (€/mes)	copagament (€/mes)	Cost de referència	Mòdul social	Copagament	2021	2022
<i>llar residència amb suport per a PDI amb necessitat de suport intermitent (codi 1.2.6.2.3.2.1)</i>	NO	alternativa a la llar	292	1.202,96	245,32	957,64	1.191,73	117,50	1.074,23	-0,9%	-52,1%	12,2%	79,6%	90,1%
<i>llar residència amb suport per a PDI amb necessitat de suport limitat codi (1.2.6.2.3.2.2)</i>	NO	alternativa a la llar	912	2.204,85	764,24	1.440,61	2.184,22	365,85	1.818,37	-0,9%	-52,1%	26,2%	65,3%	83,3%
<i>llar residència amb suport per a PDI+TC(2) amb necessitat de suport limitat codi (1.2.6.2.3.2.3)</i>	NO	alternativa a la llar	963	2.337,60	806,95	1.530,65	2.315,62	390,42	1.925,20	-0,9%	-51,6%	25,8%	65,5%	83,1%
<i>llar residència amb suport per a PDI amb necessitat de suport extens codi (1.2.6.2.3.2.4)</i>	SÍ	alternativa a la llar	963	2.337,60	806,95	1.530,65	2.315,62	390,42	1.925,20	-0,9%	-51,6%	25,8%	65,5%	83,1%
<i>llar residència amb suport per a PDI+TC(2) amb necessitat de suport extens codi (1.2.6.2.3.2.5)</i>	SÍ	alternativa a la llar	1.079	2.717,81	1.021,38	1.696,43	2.515,76	497,11	2.018,65	-7,4%	-51,3%	19,0%	62,4%	80,2%
<i>llar residència amb suport per a PDI amb necessitat de suport generalitzat codi</i>	SÍ	alternativa a la llar	977	2.533,40	917,93	1.615,47	2.345,13	426,35	1.918,78	-7,4%	-53,6%	18,8%	63,8%	81,8%
<i>centre residencial per a PDI amb necessitat de suport extens codi (1.2.6.2.3.3.1)</i>	SÍ	establiment residencial	1.307	3.141,93	1.176,70	1.965,22	3.161,51	656,01	2.505,50	0,6%	-44,3%	27,5%	62,5%	79,3%
<i>centre residencial per a PDI+TC(2) amb necessitat de suport extens codi (1.2.6.2.3.3.2)</i>	SÍ	establiment residencial	1.462	3.612,27	1.329,74	2.282,53	3.634,49	713,82	2.920,67	0,6%	-46,3%	28,0%	63,2%	80,4%
<i>centre residencial per a PDI amb necessitat de suport generalitzat codi (1.2.6.2.3.3.3)</i>	SÍ	establiment residencial	1.307	3.141,93	1.176,70	1.965,22	3.161,51	656,01	2.505,50	0,6%	-44,3%	27,5%	62,5%	79,3%
<i>centre residencial per a PDI+PSA (2) amb necessitat de suport generalitzat codi (1.2.6.2.3.3.4)</i>	SÍ	establiment residencial	1.514	3.431,84	1.327,83	2.104,01	3.453,20	732,08	2.721,12	0,6%	-44,9%	29,3%	61,3%	78,8%
								Mitjana aritmètica		-2%	-49%	24%	65%	82%

(1) TC= trastorns de conducta
(2) PSA= problemes de salut afegits
Font: Llei 1/2021, de 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2022 i Departament de Drets Socials. Elaboració per Entresol.